

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ГДАНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ХАРКІВСЬКИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ТУРИЗМУ»
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ
ІМЕНІ С. З. ГЖИЦЬКОГО
ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА
ПОЛІТЕХНІКА»
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ІВАНА ОГІЄНКА**

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ»**

Черкаси - 2025

Теорія і практика розвитку туризму: досвід, проблеми, інновації : матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Черкаси, 20 лютого 2025 року / за заг. ред. С. М. Домбровської. Черкаси : НУЦЗ України, 2025. 219 с.

Редакційна колегія:

Домбровська С.М. - в.о. проректора з наукової роботи НУЦЗ України, д.держ.упр., професор, Заслужений працівник освіти України (*відповідальний редактор*);

Косолапов О.М. - начальник навчально-наукового інституту управління та безпеки населення НУЦЗ України, к.психол.н.;

Леоненко Н.А. - завідувач кафедри менеджменту навчально-наукового інституту управління та безпеки населення НУЦЗ України, д.держ.упр., професор;

Поступна О.В. - доцент кафедри менеджменту навчально-наукового інституту управління та безпеки населення НУЦЗ України, д.держ.упр., професор;

Тюріна Д.М. - доцент кафедри менеджменту навчально-наукового інституту управління та безпеки населення НУЦЗ України, к.пед.н., доцент;

Семілюк О.С. - старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з дослідження проблем управління у сфері цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту НУЦЗ України, PhD у галузі знань публічне управління та адміністрування (*секретар оргкомітету конференції*)

У матеріалах III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теорія і практика розвитку туризму: досвід, проблеми, інновації» висвітленні результати наукових досліджень з актуальних проблем туризмології, туристичної практики, публічного управління та адміністрування в галузі туризму, аналізу соціально-економічних аспектів функціонування туристичного бізнесу як важливої складової світового господарства, визначення та обґрунтування перспективних напрямків інноваційного розвитку туристичної індустрії.

Для наукових, науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, теоретиків і практиків туристичного бізнесу, представників влади, працівників мас-медіа та ін.

Матеріали конференції друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.

СЕКЦІЯ 1

ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛЮДСТВА, РОЗВИТОК ТУРИЗМУ, ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

АЛІСВ Вагіф

Державне регулювання транспортно-логістичного комплексу в Україні..... 10

БАНЧУК Станіслав

Концептуальні підходи до розвитку сіті-логістики в умовах державного управління пасажирською транспортною системою агломерації..... 12

БУГРИМ Єгор

Вплив клімату на розвиток туризму..... 14

ГЕРАСИМЧУК Назар

Роль та значення транснаціональних корпорацій в індустрії туризму..... 16

ГОНЧАРЕНКО Андрій

Перспективи типізації туристичних дестинацій для підвищення їх взаємодії (на прикладі міста Житомир)..... 19

ГОНЧАРСЬКИЙ Іван

Публічне управління соціально-економічними макросистемами..... 21

ГОРКУН Максим

Зародження мотоциклетного туризму. Поява перших мотоциклів..... 22

ДАШКОВ Артур

Туризм як фактор збереження і популяризації національної ідентичності..... 25

ДОМБРОВСЬКА Світлана, ТАТАРНИКОВА Тетяна

Державна політика формування безпеки туризму..... 27

ЄРЬОМЕНКО Ганна

Механізми відновлення економіки України у повоєнний період..... 29

ЗАГИНАЙКО Вікторія

Еволюційний аналіз Event-туризму в Азії: від зародження до сучасності..... 31

ЗАРУБІНА Антоніна, СЕМЕНЮК Лариса

Український військовий туризм: унікальний досвід і виклики сучасності..... 33

ЗДОРОВКО Світлана

Міжнародний досвід формування політики забезпечення безпеки у туризмі..... 35

КИРИЧОК Анастасія

Вплив збройних конфліктів у світі на розвиток міжнародного туризму..... 38

КОБЧЕНКО Андрій, ФІЛОНЕНКО Максим

Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства на зовнішньому ринку..... 40

КОЗИРА Ігор

Вплив повномасштабної агресії РФ на стан розвитку туризму в Україні, її національну та цивільну безпеку..... 42

КОЛІСНІЧЕНКО Наталя

Концепція «кластер турист»: цілі, архетипи, сегменти, показники ефективності..... 46

КОРЕЦЬ Вероніка

Зовнішньополітичний курс та правові основи розвитку туризму в Чеській Республіці..... 48

КОТЕНКО Ігор

Формування екологічно-чистого туризму в Україні..... 50

КРЮКОВ Олексій, ШЕВЧУК Сергій

Вплив екологічних факторів на публічне управління у сфері національної безпеки..... 52

ЛИТВИНОВ Андрій

Типологізація соціального кластеру..... 54

ЛІСОВИЙ Віталій

Зміст, специфічні риси і базові функції менеджменту туристичних дестинацій..... 57

МАЗУР Олександр

Ключові засади регіонального розвитку готельного господарства в Україні 60

МАРУСЕЙ Тетяна

Сталий розвиток туристичної галузі в Україні в умовах сьогодення..... 61

МЕРЧАНСЬКИЙ Володимир

Вплив розвитку туризму на стан навколишнього природного середовища..... 64

ПЕЛИПЕНКО Олег

Реформування податкової системи як механізм впливу на розвиток туристичної галузі в Україні..... 66

ПОСТУПНА Олена

Громадська спілка «Національна туристична організація України» як особлива інституційна форма державно-приватного партнерства в туризмі..... 68

ПОСТУПНА Олена, БУРМА Андрій

Історичні аспекти розвитку медичного туризму..... 71

РЕКА Вікторія

Перспективні послуги туристського конярства Сумщини..... 73

СЕМІЛЕТОВ Олександр

Психологічна реабілітація через рекреаційні програми: роль туризму в підтримці населення під час та після війни..... 75

СКЛЯРОВА Анастасія

Основні аспекти розвитку круїзного туризму 77

СОБОЛЬ Роман, СОБОЛЬ Марія

Публічна політика у галузі страхування туризму в умовах гібридних загроз..... 79

СОЛОШЕНКО Олена

Психологічний туризм як засіб покращення ментального здоров'я українців..... 82

ТКАЧЕНКО Жанна

Система показників конкурентоспроможності туристичного бізнесу..... 83

ТКАЧЕНКО Крістіна

Бенчмаркінг як інструмент регіонального державного управління в Україні..... 86

ХИТРА Олена

Інформаційний базис менеджменту туристичних дестинацій..... 88

ЦИБУЛЬСЬКА Інна

Розвиток музейної справи і музейного туризму в Україні..... 91

ЦИКІН Дмитро

Туризмологія для розвитку територіальних громад..... 93

ЦИМБАЛ Денис

Організація управління міжнародною діяльністю підприємства за допомогою штучного інтелекту..... 95

ШАЛАМОВА Діана

Державне управління галуззю туризму в Україні..... 97

ЯРЕМЕНКО Олег

Розвиток культурного туризму як складова стратегії економічного розвитку регіону..... 100

СЕКЦІЯ 2

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

АЛДОШИНА Марія	
Маркетинговий аспект сучасного просування туристичних напрямків.....	103
БОНДАРЕНКО Вікторія	
SWOT-аналіз розвитку інклюзивного туризму в Україні.....	105
БОЧАРОВ Євген	
Вплив російсько-української війни на міжнародні авіаперевезення в Європі.....	107
БУРМА Андрій	
Сутність, види та найбільш популярні туристичні подорожі з медичного туризму	109
ДІЩУК Михайло	
Сучасні технології в байкпакінгу: навігація, спорядження, мобільні додатки.....	111
ІВАНЧУК Світлана, СТЕПАНЮК Олександр	
Наукові засади розвитку екологічного туризму в Україні та світі.....	113
КАЛЬКО Андрій, КОВАЛЬЧУК Сергій, ЛИХАЧ Анастасія	
Заклади розміщення туру «Звягель: місто історії».....	115
КІЩЕНКО Аміна	
Соціальна відповідальність у сфері готельно-ресторанного бізнесу.....	118
КРУПСЬКИЙ Олександр, СТАСЮК Юлія	
Психологічний туризм як новий тренд у рекреаційній індустрії.....	120
ЛАГУТІНА Мирослава	
Розвиток готелів формату «все включено».....	123
МАСЛОВА Олена	
Вплив війни на розвиток екологічного туризму у Харківській області: виклики та перспективи.....	125
МІРОШИНА Ангеліна	
Організація та управління готельними послугами.....	126
НАЙДИЧ Ангеліна	
Шляхи розвитку сільського зеленого туризму в Україні.....	128
НОВИЦЬКА Анастасія	
Розробка туристичного туру «Екстремальний вікенд на компанію»: методико-технологічні аспекти організації туристичної діяльності.....	131
НЯМЕЩУК Ганна, ОСІПОВ Ілля	
Організація бізнес-процесів міжнародної діяльності українських компаній.....	133
ОЛІЙНИК Валентина	
Подієвий туризм як засіб популяризації локацій всесвіту Гаррі Поттера.....	135
ПОГОСЯН Леон	
Аналіз еволюції гірськолижного туризму в Україні: від зародження до сучасності	137
ПОГУДА Олексій	
Особливості функціонування авіакомпаній України в умовах війни та невизначеності.....	139

ПОДПІСНОВ Денис	
Проблемні аспекти страхування туристів в умовах воєнного стану та повоєнного періоду.....	141
САДЛІВСЬКА Владислава	
Екологічні практики та відповідальне використання ресурсів у готельній індустрії.....	143
СВІТАК Вікторія	
Розвиток внутрішнього туризму в Україні в умовах війни.....	145
СЕМЕНЮК Лариса	
Екологічні стандарти в туризмі: шлях до сталого розвитку.....	147
СКИРДА Валерія	
Мішленівські зірки як інструмент маркетингу та просування туристичних destinations.....	149
СОБОЛЄВА Світлана	
Туризм як засіб психологічної реабілітації військовослужбовців.....	151
ТИМОЩУК Олександр, ЗАВОЗІНА Любов	
Перспективи розвитку локальних туристичних destinations на заході України шляхом ревіталізації відпрацьованих сірчаних родовищ.....	153
ТИЩЕНКО Яна	
Перспективи розвитку автоматизації в управлінні готелями.....	155
ФЕДЧЕНКО Сергій	
Місце туризму у фізкультурно-спортивній складовій організації соціально-психологічної реабілітації ветеранів.....	157
ЧЕВЕРДЕНКО Костянтин	
Підтримка туристичної галузі під час війни.....	159
ЩЕПАНСЬКИЙ Едуард, БЕРЕЗЮК Анастасія	
Перевантаження туристичних локацій: як балансувати між попитом і збереженням культурної спадщини.....	161
AKHMEDOVA Olena	
Transformation of Ukraine's restaurant industry amidst crises.....	163
KULBACHNA Mariia	
The influence of motivational policy on the productivity of tourism enterprises employees.....	165
ПОМАЗА-PONOMARENKO Alina	
Prospects for the development of domestic tourism in Ukraine.....	167

СЕКЦІЯ 3

ІННОВІНГ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

АХМЕДОВА Олена, ЄРМАКОВ Іван

Кібербезпека у сфері туризму в епоху цифрових трансформацій..... 169

ГОРКУН Максим

Вплив технологій на персоналізацію туристичних послуг та логістику..... 171

ДРОБИШЕВСЬКА Єва

Вплив технологій на обслуговування клієнтів в індустрії гостинності..... 173

ЗАВАДА Євгенія

Аналіз пропозицій з DARK-туризму в Україні..... 175

КОЛОМІЄЦЬ Олександр

Застосування нових тенденцій та інновацій для розвитку туристичної індустрії у післявоєнний період..... 177

КОШЕЛЬ Максим

Виклики та ризики, пов'язані з розвитком мікромобільності..... 180

КРИШТАЛЬ Дмитро

Сутність інформаційних технологій та можливості їх використання у туризмі... 182

КРОШКА Любов

Використання цифрових технологій у спортивному туризмі..... 184

КУЩ Каріна

Інновації в туристичному бізнесі: відкриття нових можливостей для розвитку..... 187

ЛЕОНЕНКО Неллі

Instagram-готелі як інноваційна форма організації молодіжного відпочинку..... 189

ЛЯШЕНКО Ангеліна

Автоматизовані системи бронювання як один із інноваційних інструментів в екотуризмі..... 191

МАНЮКА Ярослава

Інноваційні технології в індустрії туризму країн Балтії..... 193

МАРУСЕЙ Тетяна

Цифровізація туризму: напрямки розвитку та проблеми..... 194

ОРДІЄВИЧ Данііл

Переваги й недоліки популярних автоматизованих систем бронювання, що використовуються в туризмі..... 197

ПОСТУПНА Олена, ПОЛЯНСЬКИЙ Микола

Діджиталізація культурно-пізнавального туризму..... 199

ПОСТУПНА Олена, ТОРПАН Михайло

Можливості розширення пропозицій музейних послуг в епоху цифрових технологій..... 201

ПРАСУЛ Юлія, БУБИР Олександр

Ревіталізація туристичної діяльності у зоні бойових дій: інноваційні перспективи..... 204

СВОЄВОЛІН Ігор

Оптимізація логістичних макрозон та моделювання їх ефективності..... 206

СЕМ'ЯНЧУК Петро, ФАСОЛЬКО Тетяна

Математична конструкція страхування у медичному туризмі..... 209

СТУЖУК Дмитро

Світовий досвід формування атрактивності туристичних дестинацій на міжнародному ринку послуг..... 211

ТЮРІНА Діна

Технологічні інновації в музеях Німеччини: приклади та тенденції..... 214

УКРАЇНСЬКА-ВАЩЕНКО Дарина

Інтеграції української залізничної системи до європейської транспортної мережі..... 216

ШИЛІН Михайло

Мікромобільність як тренд у міській туристичній логістиці..... 218

ГОРСТКА Оксана

Інституційні аспекти розвитку публічно-приватного партнерства в Україні..... 219

потенціалу інноваційного розвитку підприємства. Ефективна економіка. 2024. № 11. <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.11.83>.

3. Голей Ю. М., Стасюк Ю. М., Крупський О. П. Дослідження світових тенденцій розвитку біотехнологій. Інноваційна економіка. 2022. Вип. 1. С. 12-22. <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2022.1.2>.
4. Підприємництво: сучасні виклики, тренди та трансформації: моногр. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. Гринько. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2023. 568 с.
5. Паустовський Є. С., Кобченко А. А. Менеджмент як засіб підвищення конкурентоспроможності підприємства. Стратегія економічного розвитку країн в умовах глобалізації : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених та студентів, 15–16 берез. 2013 р.: Т. 3: Інвестиції та конкурентоспроможність. Дніпропетровськ: Біла К. О., 2013. С. 93-95. URL: http://confcontact.com/2013_03_15/39_Paustovsky.htm.

КОЗИРА Ігор, викладач кафедри ліквідації надзвичайних ситуацій інституту післядипломної освіти

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, м. Львів

ВПЛИВ ПОВНОМАСШТАБНОЇ АГРЕСІЇ РФ НА СТАН РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ, ЇЇ НАЦІОНАЛЬНУ ТА ЦИВІЛЬНУ БЕЗПЕКУ

Постановка проблеми. Останні 10 років є випробуванням для України з точки зору збереження її територіальної цілісності, суверенітету та національної безпеки на належному рівні. Згідно із чинним законодавством України її національна безпека включає державну, суспільну й окремо взятої особистості [2; 8]. Крім того, національну безпеку вчені пропонують розглядати з позиції її групування залежно від вектору її забезпечення (економічна, цивільна, громадська, екологічна, інформаційна та ін.) [5; 9]. Отже, набувають актуальності наукові розвідки щодо дослідження особливостей впливу повномасштабної агресії рф на рівень національної безпеки України з позиції окремих важливих складників – цивільного й соціально-економічного, – покликаних забезпечити її «проактивний» і «реактивний» розвиток.

Виклад основного матеріалу. Аналіз даних Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС) [1] дозволив виявити тенденцію до збільшення кількості та частоти надзвичайних ситуацій протягом 2022–2024 рр. через повномасштабну агресію рф. При цьому вона унеможлиблює розвиток туристичної сфери в Україні як перспективного напрямку наповнення державного та місцевого бюджетів за рахунок притоку туристів, якого немає. Крім того, потрібно говорити про важливість здійснення цілеспрямованої роботи в контексті підвищення безпеки туристів.

У довоєнний період (до 2014 р.) щороку в середньому виникало до 180 НС в Україні, з яких до 120 – техногенного характеру (хімічне забруднення довкілля, пожежі, вибухи тощо). До речі, кількість небезпечних речовин і їхніх сполук, що потрапляють в атмосферу, щорічно зростає по всьому світу на 12% [3]. Проте в Україні ці показники останніми роками зашкалюють [4]. Ранжування основних причин виникнення пожеж за абсолютною їх кількістю в державі наведено на рис. 1. З рис. 1 видно, що на 3 місці серед причин

виникнення пожеж за абсолютною кількістю знаходяться «Вибухи, внаслідок бойових дій». Загалом, у 2024 році більше половини пожеж виникло у природних екосистемах і на відкритих територіях, а саме 67 282 пожеж, що складає 63,9 % від загальної їх кількості [1]. Упродовж 2024 року внаслідок пожеж на відкритих територіях загинуло 42 людини та 191 людина отримала травми. У 2023 році загинуло 38 людей і 111 людей отримали травми [там само]. Такі втрати населення та збитки екологічній сфері України не сприяють розвитку туристичної сфери в тих регіонах, які перебувають під постійними ракетно-дроновими обстрілами [6].

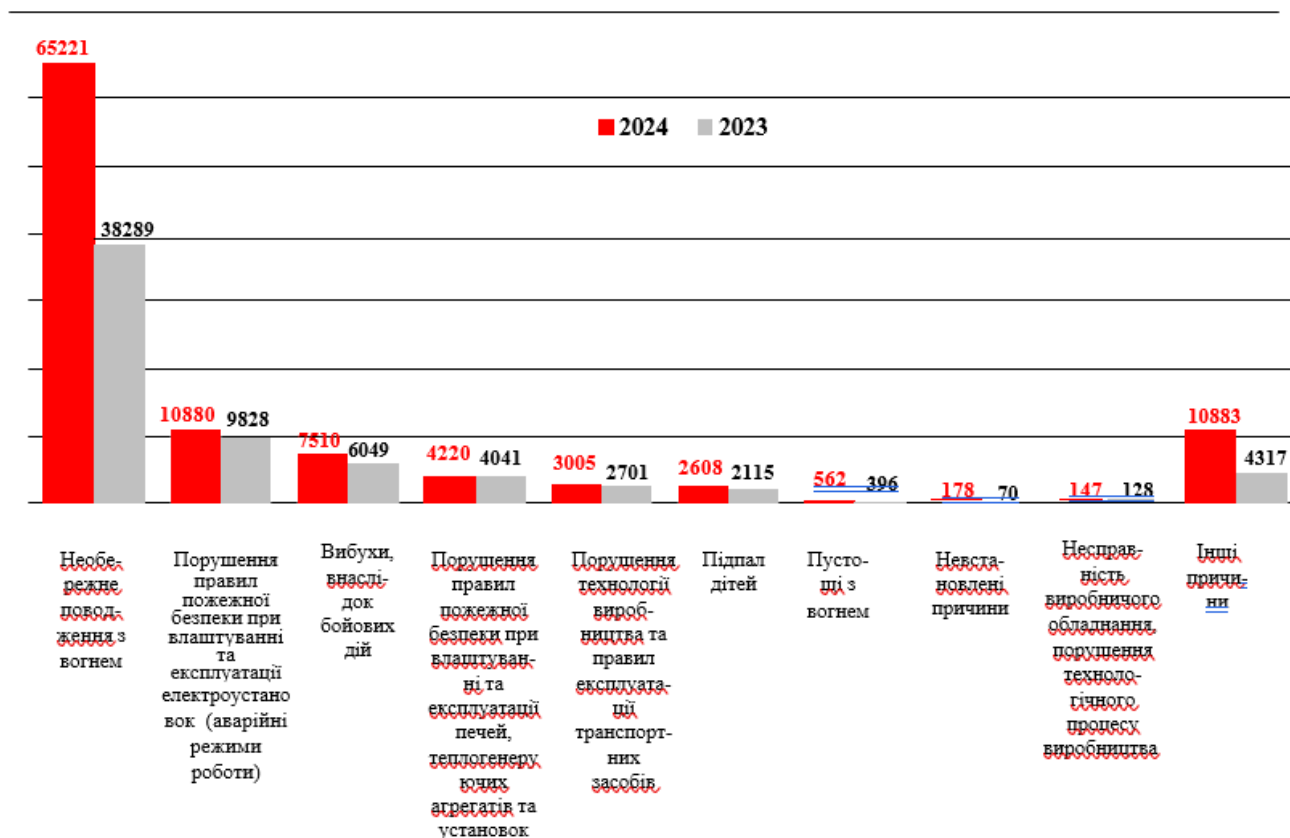

Рис. 1. Ранжування основних причин виникнення пожеж за абсолютною їх кількістю в Україні у 2024 році порівняно з 2023 роком
Джерело: складено на підставі [1]

Щодо ранжування регіонів за кількістю пожеж, то в 2024 р. зростання кількості пожеж в Україні зареєстровано в усіх регіонах, але найбільше в Харківській обл. (+ 112,8 %), Дніпропетровській обл. (у 103%), Полтавській обл. (+95,3 %), Сумській обл. (+84,9 %), Івано-Франківській обл. (+83,1 %), і лише на одну зросла кількість пожеж у Херсонській області [1].

Поки немає офіційної статистики щодо стану в'їзного та виїзного туризму в Україні. Проте Державне агентство розвитку туризму України надало результати соціологічного опитування щодо подорожей нею під час війни (рис. 2.). Згідно з даними онлайн-опиту-

вання половина респондентів жодного разу не відвідували регіони України з туристичною метою з початку повномасштабної агресії рф, чверть респондентів здійснили 1-2 рази туристичну подорож у регіонах України, лише 12% респондентів відвідали її регіони 3-5 разів і 7,3% опитаних – понад 5 разів [7].

На питання «Що впливає на ваш вибір сезону для подорожей Україною?» респонденти відповіли таким чином: 46,3% – відпустка/канікули; 21,8% – ціни на відпочинок; 21,8% – погодні умови; 14,6% – нічого не впливає; 14,2% – тип відпочинку (морський, гірський тощо); 1,5% – інше [там само].

На питання «Якому виду відпочинку в Україні ви надаєте перевагу зараз?» респонденти відповіли таким чином: 54,0% – піші прогулянки і дослідження міського середовища; 28,4% – культурний туризм (екскурсії до історичних пам'яток і музеїв); 23,1% – відпочинок на пляжі; 22,8% – подієвий туризм (заходи, фестивалі); 21,8% – гастрономічний туризм; 16,2% – активний відпочинок у горах; 11,3% – активний літній відпочинок (катання на сапах, кайтинг, вейкборд); 11,2% – екотуризм і відпочинок в екологічно чистих регіонах; 8,6% – лікувально-оздоровчий; 3,3% – інше [7]. Ми не випадково на рис. 2 винесли окремо кількість відповідей респондентів, які надали перевагу лікувально-оздоровчому туризму й екотуризму. Адже війна рф проти України зумовлює збільшення кількості осіб з інвалідністю та осіб, які потребують реабілітації фізичного та/або психічного стану [там само].

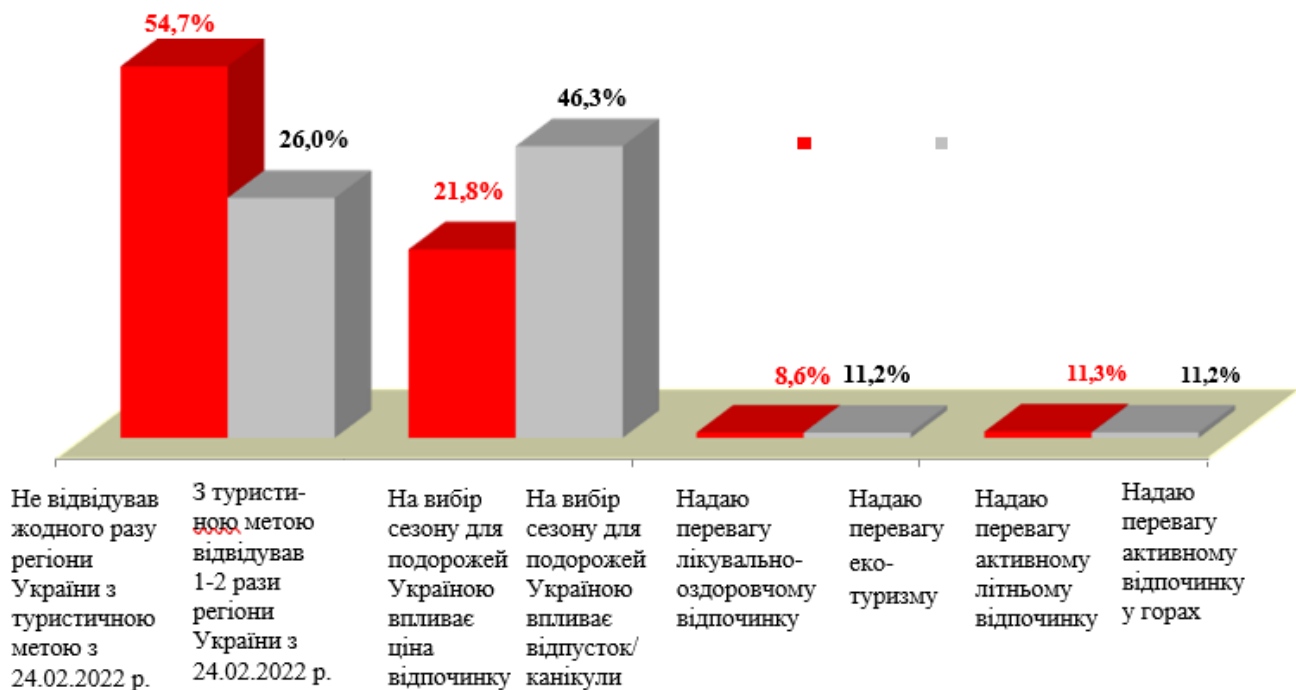

Рис. 2. Результати онлайн-опитування щодо подорожей Україною під час війни.
Джерело: складено на підставі [7]

На питання «Оберіть твердження щодо ставлення до подорожей в Україні під час во-

енного стану, з яким ви найбільше згодні?» респонденти відповіли таким чином: 20,7% – уникаю подорожей через можливу небезпеку; 21,1% – продовжую подорожувати, адже вважаю, що це спосіб підтримати країну економічно; 11,7% – не вважаю доцільним подорожі під час воєнного стану; 23,2% – не подорожую через складне матеріальне становище; 23,4% – ставлення до подорожей не змінилось [7]. Аналіз цих відповідей дає підстави стверджувати, що загалом майже половина респондентів не подорожують через відсутність фінансової можливості, наявність страхів за власне життя та здоров'я або з ідейно-моральних поглядів. До речі, згідно з результатами опитування позитивно налаштованих українців менше чверті. Це засвідчує той факт, що завданням України та її органів влади є формування позитивного ставлення громадян до здійснення туристичних подорожей у середині країни, оскільки туристична сфера відноситься до трійки найбільш перспективних галузей економіки, покликаних забезпечити сталий розвиток [10].

На питання «Які перешкоди або обмеження ви бачите для подорожей в Україні в умовах воєнного стану?» респонденти відповіли таким чином: 57,4% – безпека; 42,2% – фінансові витрати; 24,4% – втрата доступу до морських курортів; 20,9% – логістика доїзду; 9,8% – нестача інформації про функціонування; 8,4% – наявність / стан закладів розміщення (туристичні бази, готелі, хостели); 5,9% – не бачу перешкод; 2,3% – інше [7]. Розгляд відповідей респондентів дозволив наполягати на важливості гарантування права на безпечний відпочинок громадянам і на актуальність для них розвитку транспортної логістики й інформаційного забезпечення, а також покращення стану закладів розміщення, які мають відповідати міжнародним стандартам (безпековим, комфортності тощо). Це у свою чергу дозволить унеможливити появу нових надзвичайних ситуацій.

Висновки. Отже, для того, щоб протистояти деструктивному впливу держави-агресорці на національну безпеку, що включає цивільну, економічну та інші, потрібне вжиття системи публічно-управлінських заходів, що становлять базис функціонування відповідних механізмів. Серед цих заходів можна виокремити такі: удосконалення державної політики в туристичній сфері з метою забезпечення її розвитку в середині країни; визначення й обґрунтування апаратно-програмного комплексу, що може застосовуватися під час моніторингу стану цивільної безпеки та попередження НС; розробка та впровадження мобільних інтерактивних додатків, що надають актуальну інформацію щодо безпечності місцевості для здійснення туристичних подорожей та ін.

Література

1. Аналітична довідка про пожежі та їх наслідки в Україні за 12 місяців 2024 року. URL: <https://dsns.gov.ua/operational-information/nadzvicaini-situaciyi-v-ukrayini-2/dovidka-zarik>.
2. Домбровська С., Помаза-Пономаренко А., Порока С., Урбанек А. Безпекова політика України в умовах євроінтеграції : монографія. 2023. Х.: НУЦЗУ. 252 с.
3. Помаза-Пономаренко А.Л. Збитки, нанесені бойовими діями об'єктам критичної інфраструктури в Україні: механізми оцінювання та відновлення // Успіхи і досягнення в науці. 2025. Вип. 1 (1). С. 601–61.
4. Помаза-Пономаренко А.Л. Еколого-інноваційні механізми публічного управління у сфері розвитку АПК в Україні // Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 24. С. 158–164. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/5306/5359>.
5. Помаза-Пономаренко А.Л., Батир Ю.Г., Лопатченко І.М. Попередження надзвичайних

- ситуацій у туристичній галузі як засіб захисту права на відпочинок // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Туристично-рекреаційна сфера: виклики сучасності» (22.04.2024 р., м. Хмельницький). С. 108–111.
6. Помаза-Пономаренко А.Л., Тарадуда Д.В. Управлінські підходи до попередження надзвичайних ситуацій на об'єктах критичної інфраструктури та підвищеної небезпеки // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2025. № 1. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/dy/article/view/5502/5557>.
 7. Результати опитування щодо подорожей Україною під час війни. URL: <https://www.tourism.gov.ua/statistic>.
 8. Рубан А.В. Національна безпека як об'єкт державного регулювання // Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія : Державне управління. 2018. Вип. 2. С. 58–62.
 9. Рубан А.В. Розвиток державної політики щодо забезпечення національної безпеки. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/9017/1/Zb%D1%96rnik%20NUCZU_2019_1%20%2810%29_%20NEW-60-64.pdf.
 10. Batyr Yu., Lopatchenko I., Aliieva P., Akhmedova O., Ruban A., Stankevych S., Zelenin Yu., Kanakova A. Environmental protection and public environmental policy in the Ukraine // Ukrainian Journal of Ecology, vol. 11 (2), pp. 346–348.

КОЛІСНІЧЕНКО Наталя, д.держ.упр., професор
Національний університет «Одеська політехніка», м. Одеса

КОНЦЕПЦІЯ «КЛАСТЕР ТУРИСТ»: ЦІЛІ, АРХЕТИПИ, СЕГМЕНТИ, ПОКАЗНИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ

Постановка проблеми. Концепція «кластер туриста» використовується для групування туристів за певними схожими ознаками (мотивації, інтереси, поведінка або соціально-демографічні характеристики). Кластеризація туристів дозволяє виділити окремі сегменти або групи, які мають схожі потреби та уподобання, що допомагає більш ефективно туристичним організаціям управляти туристичними потоками, а дестинаціям адаптувати свої продукти та послуги.

Виклад основного матеріалу. Концепція «кластер туриста» сприяє появі нових архетипів туристів.

«Архетип туриста» — це узагальнений образ або модель поведінки туриста, яка ґрунтується на певних спільних рисах, мотиваціях та уподобаннях. Можна визначити такі архетипи (кластери) туристів з огляду на спільне ставлення та мотивацію до подорожей:

- туристи, які люблять сонце та пляжі (relaxer). Їхня головна мета — відновити сили, насолоджуючись комфортом та мінімумом активностей. Вони рідко подорожують, економні у своїх витратах, віддають перевагу сонячним і пляжним напрямкам, які широко пропонуються і куди легко дістатися. Вони люблять відпочивати з родиною. Вони надають перевагу прямим рейсам і майже не цікавляться пропозиціями відвідування автентичних захоплюючих місць;

- любителі культури та автентичних місць (cultural tourist). Це активні та високобюджетні туристи, які зазвичай витрачають чималі суми на відпочинок, люблять оглядати